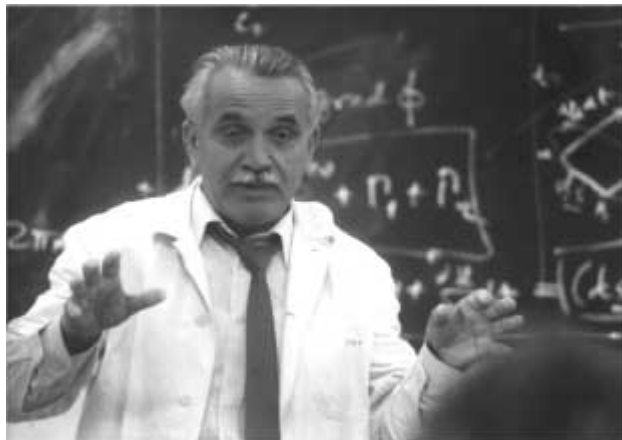

NAGY KÁROLY 80 ÉVES!

Nem hiszem, hogy különösképpen be kellene mutatni *Nagy Károly* professzor urat a hazai fizikus, illetve fizika-tanár társadalomnak. Fizikus és tanárszakos hallgatók generációit tanította elméleti fizikára, nevelte a fizika szeretetére. A fiatalabb generáció pedig ismerheti például a 2005-ben, a *Mindentudás Egyeteme* sorozatban tartott nagysikerű előadásából.

Az oktatói tevékenységet ma is lelkesen folytatja, hallgatói ma is nagyon szeretik. Egybevág ez azzal, hogy tanári diplomája van: 1950-ben szerzett matematika-fizika szakos tanári diplomát az ELTE-n. Pályafutása azóta is az ELTE-hez kapcsolódik. A Novobáztzy-iskola tagjának vallja magát, átvéve mesterének számos pozitív törekvését. Az ELTE Elméleti Fizikai Tanszék és a hozzá csatlakozó MTA–ELTE Elméleti Fizikai Tanszéki Kutatócsoport vezetését 1968-tól, *Novobáztzy Károly* halála után vette át, de már azelőtt is fontos szerepet játszott a közösség irányításában. Egyik alapelve – melyhez mindvégig következetesen ragaszkodott – az volt, hogy fiatal munkatársait kizárólag szakmai és emberi tulajdonságaik alapján választotta meg. Nem állított korlátot tudományos ambíciójuk útjába, tanszékén mindig a legmesszebbmenően érvényesült a kutatói szabadság. Szerepet vállalt az egyetemi életben (például az ELTE rektoraként) és az MTA tudományos szervező munkájában is. Ilyen irányú elfoglaltságai miatt volt életének olyan periódusa, amikor a kutatásra kevesebb idő, energia maradt.

Eredményeinek listája így is meggyőző. Tisztázta a fotonok viselkedését izotrop és anizotrop átlátszó közegekben, foglalkozott neutrínófizikával, különösen a neutrínótömegek kérdésével, a kvantummechanika és a rela-

tívitáselmélet különböző problémáival. Az utóbbi években a 20. századi fizika tudománytörténeti vonatkozásainak kutatása teszi ki munkásságának nagy részét.

Kollégái és ismerősei számára az Ő jelenléte a tanszék életében valamiképpen az állandóság, folytonosság érzetét kelti. Nagyon szeretjük meghallgatni visszaemlékezéseit a tanszék korábbi éveire, történéseire. Ezt kiváló emlékezőtehetsége mellett humora, jó elbeszélőkészsége is valódi élménnyé teszi számunkra. Szerénységére jellemző, hogy aktív vezetőként sosem engedte megünnepelni születés- vagy névnapját. Jelen megemlékezés ezen a mulasztáson is segíteni kíván.

Nyolcvanadik születésnapján jó egészséget, Isten áldását és további eredményes munkát kívánunk Neki.

Csikor Ferenc

60 ÉV A FIZIKA BŰVÖLETÉBEN

– 75 éves lenne Zimányi József

Ez a cikk a 75. születésnapját betöltő *Zimányi József* tiszteletére született volna, aki azonban 2006. szeptember 26-án váratlanul eltávozott közülünk. Október 20-án a Farkasréti temetőben sokan gyűltek össze a ravatalnál, hogy végső búcsút vegyenek a baráttól, kollégától, tanítótól, a köz javáért harcolótól, s mindenek előtt az „embertől”, ahogy azt *Gergő* fia mondta a sírja fölött. Az egyházi temetést celebráló *Kállay Emil*, ny. piarista tartományfőnök hűségét emelte ki: hűségét feleségéhez, *Magdá*hoz, akivel alig pár hónap múlva ünnepelték volna az aranylakodalmukat; hűségét az elveihez, amelyek visszanyúltak a piarista éveikhez, s amelyeket a legnehezebb időkben sem tagadott meg; hűségét a munkájához, kutatóintézetéhez, ahol 50 évig dolgozott. Piarista búcsúztatójának listáját egészítsük még ki azzal, hogy egész életében hűséges maradt a fizikához. Sőt, ennél sokkal többet

tett. Precíz és fáradhatatlan munkájával legkedvesebb kutatási területének, a nehézion-fizikának nemzetközileg meghatározó és elismert kutatójává vált, miközben olyan színvonalat mutatott és követelt meg környezetétől, amely törvényszerűen elvezetett ahhoz, hogy körülötte egy nemzetközi műhely, egy iskola alakulhasson ki. Mindemögött elsősorban személyisége, munkája és szakértelme, munkabírása és tapasztalata állt. Mintha el lett volna varázsolva. A fizika bűvöletében élt, és ez alól a környezete sem tudta kivonni magát. Maga köré gyűjtötte azokat, akik szintén elbűvölhetőek voltak. Aki részese akart lenni ennek a varázslatnak, azt mindig szívesen, tárt karokkal fogadta, de aki csak haszonélvezője, az hamar kívül találta magát. „Jellemes ember” volt, mondta piarista búcsúztatója. Igen, az. Ezt mi, tanítványai és közvetlen kollégái nagyon jól tudjuk.